

„Edinost“

Iz taja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer

Naročilna značka:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo se brez priložene naročilne se aprava za oziroma.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo poštne številke po 6 stotink (3 uv.); v Trstu pa po 8 stotink (4 uv.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godn

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Načrti pa sanje Velikonemcev.

VII.

(Zvršetak.)

Nemci so dolžni držati se tudi svoje države zaveznih držav, kjer podpira knez (vladar) kneza, in kjer je le eden princip nasledstva, namreč legitimitete. Nemci imajo federativno nacionalno državno obliko in so vsled tega jedini v Evropi v srečnem položaju, da morejo sosednje male države, z dinastijami vred, da, celotno republiko do cela absorbirati.*

Potem, ko je Delffs razpravil vse to, kar mu se zdi potrebno za notranjo važnost, združuje svoje misli in pravi: »Ves predlog za obsežno nemško ekspanzijo je le možen, ako se bo narod nemški množil do preostajanja. V tem se njegov predlog razločuje od drugih. Drugi zahtevajo, da se zemlje okupujejo, on pa, da se naselijo; drugi se nadejajo razširjenja mejnikov nemškega cesarstva; drugi želé naselbnih otokov v svetovnih in manjših morjih, on pa le hčera, ki se polagoma združijo z materjo. Kar poskuša ameriška unija, to želimo — pravi Delffs — mi v Evraziji. »Naš prvi korak bodi, da zopet pridobimo zgubljené bratske narodnosti na vseh straneh; naš drugi korak bodi, da naselimo Sibirijo in Transkavkazijo; naš tretji korak bodi, da preženemo Rusijo od Baltiškega (Ostsee) in Črnega morja z okupacijo njih pobrežij po nemških kolonistih. S temi zahtevami moremo najprej Rusijo kar mirno prisiliti, da svoje glavno mesto premakne v Moskvo, in da bo ondi sanjala kakor nemška enklava.« In nadalje:

»Na to vsestransko kolonizovanje povabimo Germane vsega sveta in pa tudi vse tuje narode, katere podjarmimo: Dance, Švitarje, Balte, Čehé, Slovence in Istrance. Seveda bodo morali vsi ti rabiti kakor posredovalni jezik — nemški.«

»Nemci naj se varujejo, da se ne omehekuzijo, da ne zmaga mladeniški ruski barbar.

*) V Avstriji pa se Nemci protivijo vsakateremu federalizmu in bi radi, kakor Madjari, v relativnih centraliziranih pogotnih druge domače države in narode. S tem se a priori odrekajo možnosti, da bi brez upora povečali monarhijo.

Op. poroč.

PODLISTEK.

Bogataš in umetnik.

Jaka Vrhovinski.

So ljudje, ki vživajo veliko čast; povsodi so postavljeni na prvo mesto, povsod jih potiskajo v ospredje. Sprehajajo se v krasnih toaletah, vozijo so v blestečih kočijah, v katere so vpreženi čili in iskri konji hrvatske, ogerske, ruske ali celo arabske pasme. Sluge in kočijaži so jim oblečeni v dragocene livreje s srebrnimi gumbami in svitlimi in visokimi cilindri na glavi.

Taki ljudje imajo svoje lože v glediščih, v stanovanje pa jim ne zadošča 3, 4, 5 sob, treba jih 15 do 20, treba je vse nadstropje velike palače.

Na mizah, na obedih imajo stovrstnih jedi in pijač in največ takih, ki jih ne pozna mati zemlja, ampak jih je zmisliła človeška umnost in ustvarila umetna človeška roka.

O vročem poletju ne morejo ti ljudje ekzistirati v mestu; prevroče je; zato ubežavajo na razna letovišča, zdravilišča v bližnje in daljne kraje.

Na jesen se zopet vračajo kakor lastovke v svoje domovje.

Po zimi tišče v dobrodejni toploti zakurjenih sob, a dolge večere prebijajo deloma v

Sicer pa moramo tega barbara uničiti, predno se okrepi. Vsaki Nemece mora, kakor Oče naš znati stavek: »Ceterum censeo Russiam esse delendam« (sicer pa sodim, da Rusija se mora uničiti). In uničiti se mora v pravem pomenu besede: izbrisati se mora Rusija iz vrste velesil! Ko bi bili Nemci prekratkovitni ali malosrečni za to, da bi eventualno zahtevali in obdržali vso Rusijo za sebe in za nemške zaveznike, ali pa, ko bi se bali asimilacije v Rusiji, potem morajo Nemci zahtevati vsaj odstop Sibirije. S tem pridobé Nemci, česar potrebujejo, pred vsem: intrakontinentalno, od ljudijšene naseljeno zemljo s približno evropskim podnebjem. Pozneje bi ostanek Rusije uničila med dvema kladivoma. Zaveznikov že dobé in jih obilo nagradé: Ogrsko, Romunijo, Turčijo, Skandinavijo, Italijo, Avstralijo, Kitaj in Japonsko. Obstanek krepkega Kitaja*) in Japonskega je sedaj za Nemce velikega pomena, ker obe ti državi moremo izrabljati proti Rusiji (in Rusijo proti njima). Nemčija se mora povečati ali pa poginiti. Bolezen gladu žre nas na jetrih. Evropa nima prostora za dve svetovni državi, v katerima je moč življenja; takó ali takó nam nedostaje vseh in naravnih mej. Hegemonije v Evropi se polasti ali Nemčija ali Rusija; drugega programa si ne moremo misliti. Nemci se ozdravijo ali z ekspanzijo ob periferiji, ali jih ozdravi usoda! »Svet pripada najboljšemu, in najboljši so Nemci.«

»Previdnost je Nemce določila, da germanizujejo Evropo. Potem pa od stopinje do stopinje dalje v Aziji. Nemška politika ostane, naj si bo kancelar kdor koli, vedno nepretržna, jednaka.«

Sedaj je doba, da se narodi združujejo v svetovne države. Vodstvo doseže ta, ki se je pokazal najboljšega, in kakor omenjeno, dr. Otto Delffs in na tisoče njegovih sorojakov smatrajo nemški narod najspodobnim ne le za vodstvo v Evropi, oziroma Evraziji, temveč v obče na zemlji.

Zdelo mi se je primerno in potrebno, da rojake natančneje seznanim z nenavadno vsebino brošure nemškega pangermana. Mnogo je v tem resničnega, dejanskega; drugo pa je bolj ali manj pravilno mišljeno. Nekoliko

*) Kakor Turčije itd. Op. por.

glediščih, deloma pa se povablajo drug drugega na večerje, soareje itd. itd.

Taki ljudje ne poznajo življenja človeka, ki si mora z žuljevo roko služiti kruh. Morda so nekateri njih vedeli kedaj, pa danes ne vedo več, ker so — bogati.

Vse jih čisla in slavi — in vendar je med njimi tudi takih, katerim tudi elegantna obleka ne more zatajiti — duševnega ubožtva. Kaj pa jim tega treba, mar niso bogati?!

Oni zamorejo in zmorejo vse, ker imajo vsemožno orožje — denar.

Kaj pa revež, ki nima denarja, ki je ubog? Vse ga prezira in zatira. Je velik talent, ima najzdravejše ideje socialne in politične, je ob enem narodnjak — idealist, imel bi lahko denarja, premoženja, pa je bil — človekoljub! On ni mislil, da mu bo svet tako nevaležen, da ga bo puščal — stradati! Trudil se je za druge, dal je vse drugim; in danes, ker je star, ker si ne more služiti in ker ne more drugim pomagati: se ga pa vsi izogiblajo! Danes ima revež — mir.....

Mož je nadarjen, je učen, njegovo srce je čisto, pa ne marajo ga, ker je — ubog! Mej tem se svet klanja debeluhu, trdosrčnemu, nevednemu, ker je zlati mamon na njegovi strani.

Takov je svet.....!

tega pa doseže tiste meje človeške zavesti, kjer pričanja — blaznost. Razsodni čitatelj naj loči dejstvenosti od domišljavosti. To in ono pa nas sili k premišljevanju, kaj vse čaka Slované in največ slovansko državo! Nemška politika je na tiru svetovnem, in če je kod med Slovani le še zrnce šovinizma, mora ga poglednata tir pretresti in iztrezniti, da se usposobi za zaresno slovansko delo, da po svoji moči zaprečajo vse, kar bi zaviralo delo našega občeslovanskega spasenja.

Ypsilon.

Biskup Strossmayer in zavod sv. Jeronima v Rimu.

V Zagrebu, 6. septembra.

(Dalje.)

Ustanovno pismo njegovo je datirano od 1. maja 1859. V njej zahteva biskup na prvem mestu, da se v kapitelj volijo ljudje, ki so cerkvi in sv. apostolski stolici z vsem srcem udani; pretkani pravim svečeniškim duhom; ki so rodod slovanskih roditeljev iz Hrvatske, Slavonije Dalmacije ali iz Bosne; ki dobro poznajo hrvatski jezik; ki iskreno ljubijo svoj narod ter so udani kralju. Biskup nadalje odobrava sklep »zbor«, ki je upravljal imetje sv. Jeronima, s katerim je hrvatskim škofom pripoznal pravo za predlaganje oseb, ki se imajo voliti v kapitelj na ona mesta, s katerimi »zbor« razpolaga kakor patron, pa zahteva za-se in svoje naslednike pravico do predlaganja dvojice.

Nadalje odreja biskup (točka 3. ust. pisma), da dohodke uživajo samo tisti kanoniki, ki so po naših škofih predloženi in potrjeni, dočim bo ona dvojica, katero je imenovala rodbina Sfortia Caesarini, uživala dohodke od darovane glavnice le v tem slučaju, ako dovoli to biskup ali njegovi nasledniki. Ta omejitev je bila modra in potrebna. Rodbina, ki je uživala patronatsko pravo, mogla je imenovati kanonikoma take ljudi, ki so nam bili tuji po čutstvu in mišljenju, kakor nam je bila tuja ta rodbina. Taki bi bili le na škodo dobri stvari in na-

menu, ki ga je imel kapitelj. Med tem pa je ta klavzula že od leta 1874. postala brezpredmetna, ko je Fran Sfortia Caesarini po odredbi italijanske vlade, po okupaciji Rima, fundacije beneficija, s katerimi je razpolagal, izročil odboru »Giunta liquidatrice«, ki je dne 29. junja sekvestiral dva kanoniška in en kleriški beneficij.

Z biskupovim darilnim pismom je stanje kanonikov znatno zboljšano, dasi še ni bilo tako, da bi oni, brez skrbi za svoje materialno življenje, dostojno živeli po svojem stanu in poklicu. Še ožja in tesnejša dotika med našim zavodom v Rimu in našim biskupom je nastala tedaj, ko je bil na biskupov predlog, dr. Nikola Voršak imenovan kanonikom zbornega kapitlja sv. Jeronima. Ko so bile nastale premembe vlade v Rimu, spremenilo se je znatno tudi življenje, pa se je pokazalo ponovno, da dotacija kanonikov ni dovoljna. Zato je biskup v »zbor«, ki je upravljal imovino našega zavoda, dne 16. januarja 1873. osebnó predložil, da se iz dohodka hospicia, ki je popolnoma zgubil svoj pomen, ponovno pomnožijo dohoki kanonikov za 5280 lir. »Zbor« je sicer navidezno vsprejel biskupov predlog, ali na skritem je deloval pri kongregaciji biskupov in redovnikov, da ta predlog ne bo odobren. Ko je slednjič kapitelj sv. Jeronima s pomočjo ugleda in vpliva biskupovega premagal vse zapreke, je kongregacija za biskupe in redovnike slednjič dne 7. maja 1880. odobrila predlog biskupov in dovolila kapitelju sv. Jeronima, da se mu dohodki pomnožijo za 5280 lir iz dohodkov hospicia, ali pod tem pogojem, da se v hospiciu čim prej otvori zavod, da se ima še le od prebitka zavoda vzeti rečena svota za poboljšanje plač kanonikov »titulo gratificationis«.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 11. septembra 1901

O položaju na Češkem. Te dni se je bila širila vest, da so mladočeški vodje sklenili z vlado nove punktacije za jezikovno razdeljenje Češke. Iste vesti so trdile celó, da se te punktacije izvrše že na jesen. Ne treba povdarjati, da take vesti notri med volilnim gibanjem, ko so duhovi razburjeni,

A, kaj še! Iskal je denarja, ki naj mu prinese — žena. Ženo pa bi bil prodal takoj po poroki, da bi le — »profitiral«.

Tudi to se mu je posrečilo..... Žena mu je prinesla veliko denarja. S tem je še bolj razširil trgovino.

Ko si je kupil palačo, so ga ljudje še bolj čislali. Slava njegovega imena je naraščala v isti meri, kakor njegovo imetje. Mož je imel še to lepo svojstvo, da je bil ob enem — skop. Ni dal palice, da bi hudiča udaril. Narodnega in političnega mišljenja ni poznal: denar mu je bil začetek in konec vsega mišljenja. Često so ljudje trkali na njegova vrata, prosili milodarov v blagotvorne svrhe pa njegova ušesa so bila gluha, in njegova vrata so bila zaprta z velikim zapa-hom. Vendar se vozi v blesteči kočiji, spoštovan je, klobuki se dvigajo pred njim čeprav je — slepar.

Star je bil; bela razmršena, a impozantna brada mu je obkročala upadli obraz. Lasje so mu bili razmršeni, pokrivala jih je že ponošena, zamazana čepica. Po zimi kakor po letu je nosil dolgasto suktnjo, katere pa ni dal sam napraviti, ampak jo je bil dobil — v dar.

Čevlje je imel vedno luknjaste..... Kardar je šel po cesti, so se mu otroci smejali;

Bogat je bil, posedoval je v mestu veliko palačo in je imel tudi drugih posestev. Vozil se je se svojo soprogo v krasni kočiji, katero sta naglo vozila dva visoka čila vranca. Odkrivali so se mu vsi vprek. Rad je odzdravljaj zdravnikom, odvetnikom, svetnikom in takim, o katerih je vedel, da so duševno nad njim; nerad pa je odzdravljaj vsem iuferijornim — po njegovem menenju seveda. Mislil si je: kaj boš ti revež, tih bodi, pa vesel, da dišeš!

Mož je bil že davna pozabil, da je tudi on bil nekdan tako »revše«, ko je hodil raztrgan, umazan in lačen iskat si dela. Kako je bil vesel tedaj, ko je zaslužil goldinarček s prenašanjem vreč. Pozabil je bil tudi, da se je večkrat pregrešil proti sedmi božji zapovedi.....!

Nekdan je bil težak v skladišču nekega trgovca. Privadil se je bil trgovini, seveda le oni na drobno. Odprl je tudi trgovino. Sreča mu je bila mila. Podjetje mu je vspevalo in rastlo.....

Ali pa kako?!

Sleparil je, kar se je dalo, in kupoval ukradeno blago še ne za polovično ceno. In ko je mož stal na trdnih nogah je stopil v svet ter razglasil, da si išče žene, soproge. Žene? Soproge? Družice?

morejo provzročiti precej vznemirjenja in škode onim, proti katerim so naperjene. Umevno je torej, ako mladočeški krogi hité, da oporekajo takim vestem, ki bi mogle stranko kompromitirati pred občutljivejšimi vollici. Tudi v »Informationu« čitamo kategorično izjavo, da so omenjene vesti le volilen manevar Mladočehom nasprotnih strank. Še iz nekega drugega razloga bi mogle one vesti postati jako nevarne mladočeški stranki. Češka javnost je namreč po vsej pravici ozlovoljena, ker vlada poseza v volitve veleposestva in pritiska na mehkeje člene konservativnega plemstva, da bi isti sklenili z liberalnim plemstvom kompromis, ki naj bi poslednjemu zagotovil primerno zastopstvo v deželnem zboru. Tako prizadevanje vlade bi bilo možno tolerirati ali celo odobravati, ako bi se ista povsodi enakomerno potezala v varstvo manjšin in v zagotovljenje primerne zastopstva istim. Ali da bi morala ravno in jedino le na Češkem konservativna večina zidati liberalnim tovarišem zlate mostove v deželni zbor, dočim po drugih pokrajinah liberalne večine veleposestva neizprosno izključajo manjšine od vsakega zastopstva: to gotovo ne gre v glavo narodu češkemu in bi isti gotovo v najstroži obliki obsodil vsako češko stranko, ki bi v prizadevanju tolike dalekosežnosti — kakor je jezikovno razdeljenje dežele — šla na roko vladi, ki v isti hip spletari v veleposestvu za ojačenje nemškega življa v deželnem zboru, kar seveda involivira slabenje češkega življa! Gornje vesti bi mogle torej sila kompromitirati vodstvo mladočeške stranke.

Da ne govorimo o zastopstvu veleposestva na Koroškem in Štajarskem. Poglejmo le na Kranjsko, v pokrajino slovensko! Tam ima tista kopica veleposestnikov 10 poslancev, torej tretjino deželnega zbora. Tudi v veleposestvu kranjskem sti dve stranki in večina nemškutarjev znaša da ali ne kakih 20 glasov. In vendar ima manjšina vse mandate!! Ali tu nismo še nič slišali, da bi se gospod Körber potezal za to, da tudi manjšina dobi primerno zastopstvo!! Zakaj ne apeluje tu na pravičnost večine in je ne opozarja na dolžno obzirnost do manjšine? Zakaj ravno le na Češkem?! I — zakaj?! Zato, ker na Češkem bi kompromis koristil Nemcem! Na Kranjskem pa bi koristil Slovincem, a to je — kaj družega! Kdo bi mogel torej kaj očistiti Čehom, ako se jej taka skrb vlade za varstvo manjšin zdi malec prejednostranska in zato dokaj sumljiva!!

Državni zbor Ogrski je razpuščen. Prestolni govor, s katerim je bila razpuščena zbornica — Madjarov, nima posebnih političkih momentov. Kajti pasaža o dobrih odnosih do vseh držav, je vpletana menda le zato, da bo ustrezno stari dobri navadi. Ali morda ne?! Ali pa se je morda ta pasaža vplela zato, ker je bila ravno v Budimpešti kovačnica tistih vesti, ki naj bi vznemirjale svet z namigavanjem, da so razmere med Rusijo in Avstro-Ogrosko postale napete in da prav za prav dogovor med carjem in cesarjem Franom Josipovom ne obstoji več, ker ga je — Rusija prelomila! Kakor rečeno, morda se je fabrikantom teh vesti hotelo dati

le tu pa tam je te razbrzdane paglavce zavrnil kak odrasčeneec.

Mož je bil — slikar. Ustvaril je bil krasnih del. Ko se je pa postaral, ni mogel več zvrševati lepih slik, ker roka se mu je tresla. Služil je še le toliko, da je mogel za silo tolažiti sitni želodec.

Svoje dni je imel lepo ženo, ki pa ga je pustila... odšla je baje z bogatim trgovecem... kam? Nikdar ni izvedel tega. Nikoli ni več čul o njej. Življenje mu je omrzelo; živel je le za to, ker je — moral! Sam je bil, čisto sam, brez žene, brez otrok. Spalnica mu je bila ob enem delavnica in — kuhinja!

Če je delal, je nekaj zaslužil in jedel; ako ne, je stradal. Kredita ni imel; in v kolikor ga je bil imel, je bil že napisan s kredom v prodajalnici, kamor je hodil po potrebo.

Spodaj, pod njegovim malenkostnim računom, je bila napravljena debela črta, kar je značilo: odslej se ne bo dajalo več!

Stradati je moral mož — umetnik, hoditi strgan in skoraj bos!

Ljudje se mu niso odkrivali, ga niso pozdravljali, ne spoštovali; še celo rogali so se mu, ker so bili preomejeni, da bi vedeli ceniti njegove zmožnosti in presojeti usodo življenja njegovega. Kdo bi se mu odkrival, kdo ga spoštoval in cenil ker je bil — ubog, ker ni imel česa — jesti?!

po prstih s povdarjanjem prijateljskih odnosov do vseh vlasti!

Torej na Ogrskem se zdaj prične ples volilne agitacije. Utegne se potočiti precej krvi, gotovo bo pobitih tudi madjarskih glav, valovje bo pluskalo visoko gori, da se bo penilo madjarskega šovinizma, ali za nemadjarske narodnosti, bodo gotovo tudi te volitve — madjarske. Slovaki — te sirote —, videti, da v sovražstvu do njih ni nobena madjarska stranka ni boljša, ni slabša od druge, hočejo baje s svojimi kandidati stopiti v volilni boj. Ali ob madjarskih okolnostih nade seveda niso velike. Ali dobro je vendar, da tak način dokumentirajo svojo ekzistenco in — krivico, ki jo trpe.

Atentat na predsednika Mac Kinleya. Predvčerajšnjim je zahteval Mac Kinley časopise, katerih pa mu niso hoteli dati. Predsednik bi vedno rad govoril in je jako težavno zabranjevali mu to. Po noči spi jako dobro in se mu stanje jako razveseljivo boljše, tako, da je upati, da hitro ozdravi, ako ne nastanejo komplikacije. Da sedaj ni še ničesar zavžil naravnim potom. — Zapri so nadalje več anarhistov, med temi tudi znano anarhistinjo Emo Goldmann, katera je s svojimi agitacijami dovela Csolgosza do atentata. — Vseh anarhistov je v Zjedjenih državah kakih 100.000.

Tržaške vesti.

Spuščenje v morje vojne ladije »Arpad«. Danes jutraj vršila se je v ladjedelnici. S. Marco slavnost spuščanja v morje vojne ladije »Arpad«. Bati se je bilo, da požar, ki je navstal v bližnji tovarni olja, pokvari vso to lepo slavnost. Inženjerji ladjedelnice so bili namreč že včeraj vse pripravili, da se ladija takoj, ko bi jej pretela kaka nevarnost od bližnjega požara, spusti v morje. Po sreči pa se to ni zgodilo in se je mogla slavnost izvršiti po določenem programu. Nadvojvodo Josipa Avgusta pozdravil je ob njegovem izkrcanju v ladjedelnici poveljnik e. in kr. vojne mornarice admiral baron Spaun. Od obrežja do paviljona delalo je častništvo in uradništvo nadvojvodi in nadvojvodinji špalir.

Na slavnostnem prostoru je bilo neštivilno vojaških in civilnih dostojanstvenikov in ogerskih magnatov, med njimi tudi škof Drohobeci se svojim spremstvom.

Ko se je kumieci, nadvojvodinji Avgusti, naznanilo, da je vse pripravljeno, pritislila je na gumb električne naprave, vsled česar se je ob robu ladije razbila steklenica šampanje. Pozneje je pritislila na drugi gumb električne naprave, in ladija se je ob vsklikanju občinstva in streljanju topov začela pomikati v morje. Kmalu po dovršeni slavnosti začelo je deževati, in ogromna množica radovednih gledalcev se je hitro razpršila na vse strani.

Tujece je prišlo o tej priliki tako ogromno število v naše mesto, da so bili prenapolnjeni vsi hoteli in je dala Lloydova družba dva svoja parnika na razpolago za prenočišča.

Socijalni demokrati in ravnopravnost žen. Socijalni demokrati, zlasti slo-

Prišla je zima, huda zima. Burja, dež, sneg, led. Kaj dene to kmetu, posestniku? On sedi za pečjo ali pri ognju, si mane roki, stika ogenj in pali tobak. Kašča je naložena, skrinja polna, v kleti ležijo polni sodi in na tramovih visi dolg »drog«, na katerem so privezani z beko razni posoljeni — udje rivčeto. Mari mu je zima, komur je tako...

Kako pa je revežu? Ko mu celo miši ginevajo od glada. — Ne more izpod strehe, ker nima kaj obleči — doma pa nima, s čemer bi se preživljal. Nikdo se ne meni zanj.

Vrata slikarjeve delavnice — spalnice — kuhinje, so bila zaprta že tri dni. Ljudem ni bilo mari, so-li zaprta ali odprta, saj so zapirala le starega slikarja, nekaj čopičev, piskrov za barvo, nekaj okvirjev, kako nedovršeno sliko in še kako drugo malenkost.

Četrty dan, na praznik, so bila vrata odprta, odprla jih je — silna burja.

To je zvalilo kakega radovedneža, da je pogledal v stan siromaka. In videl je, da je prišla v to borno bivališče ona, ki nivelira vse razlike, ki dela konec bedi, tugi, trpljenju, pa tudi — blešću. Na tleh je ležal... mrtev. Umetnik, bogato nadarjen, genijalen človek, je ležal tam, ker je moral umreti — gladu...!

venski, se ustijo o vsaki priliki, da so edini poklicani rešitelji ženskega vprašanja, da stoje na stališčih popolne ravnopravnosti spolov itd. V »Rdečem praporju« št. 36 pa čitamo pod naslovom »Sodruzi in sodruginje«, — ki govori o strankarskem zboru socijalne demokracije, ki se ima vršiti koncem tega meseca na Dunaju — mej drugim sledeče:

»Vsaki volilni okraj ima pravico, poslati po dva delegata kjer pa so organizirane žene, tudi po eno delegatko na strankarski zbor«.

Zakaj pa tako? Ker je organizacij ženskih dandanes še mnogo manj od moških, bi človek pričakoval, da pokličete iz vsake skupine vsaj tri delegatke, ki bi gotovo niti približno ne zastopale tolikega števila delavk, kakor moški delegati delavcev. A vi dovoljujete vsaki skupini le po eno delegatko (Mulier taceat in ecclesia — velja torej tudi pri vas?! In vi, branitelji bordelov se še hvalisate sami sebe z namišljenim ogrevanjem za žensko enakopravnost!! — Hinavei!

Bratje delavei — pozor! Pišejo nam: Kakor prva leta zloglasna »Confederazione operaia«, tako so začeli tudi sedaj razni »flikarji« (To so oni, ki žive od »flik« nabranih med nami revnimi delavei!) rogoviliti okolo našega delavstva! Prva leta smo jim pokazali vrata, kakor hitro smo spoznali, da je tem poštenjakom le za naše desetice in ne za delavske koristi, kakor so nam zatrjevali! Nekdanji Klemenčič, Zadnik in drugi so skušali tu svojo srečo, toda slovenski delavee je takoj spoznal, da so to le propalice, ki nimajo ali sposobnosti ali volje, da bi si s svojim delom služili kruha, zato smo jim obrnili hrbet in šli so tja kjer je delavec bolj neumen, nego smo mi tržaški trpini!

Za imenovanimi so nam »socijalistični« Židje poslali sedanje voditelje socijalistov, ki istotako za plačilo slepe one naše brate, ki še niso odprli oči in ki še ne vidijo proklete nakane narodnih odpadnikov! Laški irredentari, ki so po veliki večini Židje, so uvideli, da ne morejo več naprej na svojo roko; uvideli so, da Slovence gre na dan! Zato so sklenili poslužiti se takih talmi-socijalistov, kateri naj bi jim pomagali še nadalje zatirati in tlačiti nas in našo narodnost!! Učekar, ki je najboljši prijatelj našim socijalistom-voditeljem je že storil svojo dolžnost napram tržaškimi irredentarijem in sicer s tem, da je na javnem shodu v Politeama Rossetti izjavil: »Jaz ljubim vse delavee, ali one iz Italije ljubim s podvojeno silo!!!« To je bil kompliment Židom in lahonom sploh, zato so pa posodili tisočake kronic za novi mokrski sedež, kjer naj bi slovenske trpine lovili za izdajstvo!

»Edinost« je »cunja«, naša trobojnica, naša narodna zastava je tudi »cunja«! Mi vsi — ki nismo »sodruzi« — smo toliko gnoja! A najnovjše je to, da so nam po nekem zapeljanju iz Nabrežine, (Bog ve, je-li res iz Nabrežine? Slavec.) zagrozili s poleonom! Vse to, dragi bratje v Bogu in narodu, je nastopilo sedaj, ker gre onim, ki so svoj narod izdali Židom in, ki bi ga najraje izdali kakemu Garibaldiju, ker gre onim, pravimo — za kruhek!!! Kaj je njim mari lastni rod! Kaj je njim vera, kaj domovina? Njim je vse to — cunja, samo, da nabirajo odpadnikov, kakor zahtevajo oni, ki so jih najeli.

Ako nočemo, da nas izdajo in prodajo, ako nočemo, da nas porinejo za 50 let nazaj v nevednost in temo, nastopimo proti njim odločno, brez strahu in pokažimo jim pot tja v Kalabrijo kjer se da morda živeti tudi — brez flik! Preč z odpadniki, preč z zapeljivci našega delavstva — mi vas ne potrebujemo in vas nočemo!

Mnogokdo nas je bil že zanjimi, v poštenji veri, da jim gre le za primerno organizacijo delavcev v obrambo lastnih koristi. Ali ko smo uvideli in spoznali jedro in motive temu tržaškemu socijalizmu, streznili smo se v isti hip in obrnili smo jim hrbet!! In tako je storila tudi velika večina laških delavcev. Kako bi bilo sicer drugače mogoče, da imajo o takih prilikah — kakor je bilo otvorjenje njihovih prostorov — iz laškega, nemškega in slovenskega tabora, vsega skupaj le tri do štiri sto ljudi, v katero število pa je všteti tudi odposlanec zaveznice naših »socijalistov«: preslavne »camorre« — o prilikah, ko bi lahko imeli tisoče in tisoče, ako bi bili res — socijalisti!

Nekaj bivših socijalistov.

Naši mestni redarji. Laška kultura nam podaja dan za dnevom nove sijajne do-

kaze o svoji — ostarelosti in gujilavi. Kdo bi se še čudil temu silnemu propadanju laške kulture?! Saj Lahi sami pravijo, da je že 2000 let stara! Menimo torej, da bi bil že za ljni čas, da bi slednjič vendar enkrat izginila z zemeljskega površja, prepustivši svoj prostor mlajši in zdravejši sodobni kulturi.

Evo vaš zopet en nov dokaz o starosti te proslule laške kulture:

Katarina Kreševič iz Podgrada v Istri prihaja tu pa tam na obiske k svojim sorodnikom v Trst. Tako se je nahajala tu tudi te dni. Predvčerajšnjim je šla nekoliko na sprehod po ulicah, nosé svojega otročiča v naročju. Na lesnem trgu si je bila kupila za par novičev smokev. Tu pa je pristopil k njej, v vsem svojem veličanstvu, municipalni redar št. 12. ter jo začel prav surovo zmerjati, da berači in, da dotični otrok ni njen, temveč da si ga je kje izposodila, da more tako lažje beračiti. Zažugal jej je tudi, da jo aretirajo, ako jo bo še enkrat videl beračiti. V prvo je bila njegova trditve lažnjiva, ker ženi, hvala Bogu, še ni treba beračiti in ni od nikogar odvisna, kakor je to v laški operetski uniformi predrzni takoimenovani — redar, drugič pa nima on niti pravice, brigati se za to, da-li kdo berači ali ne, ker to nalogo imajo nekoliko resnejši ljudje, ki so c. kr. redarji.

In res je videl prav blizu tam redar, ki pa je pustil ženo na miru in je ni nadlegoval nikakor, ker — ni imel povoda v to. Ta bi pa res bila lepa, da bi žena ne smela imeti otročiča na rokah, ako noče, da jo naši mestni redarji v svoji mržnji do slovenskega ljudstva proglasijo za sleparsko beračico in jo morda še tirajo v zapore. Če je morda tudi res, da je beračice z izposojenimi otroci, ali to ne gre in ne gre, da bi spravljali v sramoto vsako ženo, če ima slučajno otroka v naročju in jo pehali kakor beračico, tudi če ne berači, marveč — kupuje!!

Ako bi šlo po modrih »kulturnih« glav naših slavnih mestnih redarjev, bi naše ljudstvo sploh ne smelo po mestnih ulicah! O umne glave so to, a — da ne rabimo drastičnega izraza — imitacija laških oficirjev. Kaj smo res v Kalabriji?!

Kako nedolžno! »Governo« na lesnem trgu, je pisal minolo nedeljo pod naslovom: »L'ira d'un romano«. (Jeza nekega Rimljana), da je neki Romano B. prodajal razglednice na ulici. Ker je pa taka prodaja prepovedana je »romana« ali Romana (?) prijel redar. Polentar iz Rima je, (od tam je namreč bil ta junak) zalučal redarju v obraz ves šop tega blaga! Taki so ti najnovejši »gospodarji« Trsta!

»Piccolo« in druga taka družba bi zagurali huronski krik, ako bi bil redar zakrivil le najmanjšo nepravilnost. Ker pa je rimljanski šarlatan storil čin, ki je črno spričevalo za 2000-letno kulturo — pa ne povejo niti tega, od kje je ta — junak!!!

Pačenje našega lepega jezika. Z Grete nam pišejo! Na Greti, tam blizu Škriljev, je vzdano v neko hišo sveto znamenje. Pod istim je sledeči napis: »Ana Marija Žegnana na 21. novembra 1886. Vane (Ivan) Škrl je narjedo ta pil«. Malo nižje pa: »Kdor tot pasa naj se spomni na Marijo jen Boga«!

Nikdo ne more grajati naših ljudi, ako govore med seboj — po domače! Saj delajo tako tudi drugi narodi; ali to moramo obsojati, da se v kamen klešejo take — nepravilnosti. Ali ne bi bilo mogoče popraviti ta napis? Mi menimo, da se to lahko zgodi in z malimi stroški.

Kaj naj pa to pomeni? Iz Škrednja nam pišejo: Odkar se je v Trstu in okolici začelo veselo gibanje za slovensko unijatsko eerkev, ki je ravno tako katoliška, kakor latinska, postal je naš prej tako prenapuhneni in domišljavi župnik Kavalič tako prijazen in delaven, da se mu je treba čuditi. Ali: man merkt die Absicht... O mi vemo dobro, kje ga sedaj čevlji žuli! Ali vse zaistonj, gospod »Lah« iz — Sv. Antona? Le mahajte in otepajte okoli sebe, kolikor vam drago, prepozno ste spremenili svojo taktiko, ker Vas poznamo iz nedavne minulosti še predobro, da bi mogli kar slepo verjeti Vašemu sladkemu nasmehljaju! Vaše bratovščine, procesije in vsa Vaša prizadevanja, ne zaustavijo našega napredovanja, pred duhom časa so se morali upogniti še drugačni velikani! Pa se boste morali tudi Vi, verni sluga talijanskega tržaškega magistrata.

Predvčerajšnjim je naš župnik priredil zopet žensko procesijo na stara Mila, odkjer se je ista povrnila z gorečimi svečami v

Škedenj še le ob 10. uri po noči. V škedenjski cerkvi je pričakovalo procesijo tudi nekaj možkih. Ko jih je župnik zapazil, iztrgal jih je s surovimi besedami iz cerkve in se potem sam zaprl notri s ženami in dekletimi. Kaj bi se bilo lahko zgodilo, ako ne bi bili možki — nevarjeni do sedaj, da se jih brez vzroka tira iz cerkve — tako pametni, da so se uklonili župnikovi zapovedi in zapustili cerkev?! Mesece mar nauki katoliške cerkve taki, da jih smejo slišati samo ženske?! Pojasnite nam to uganko, gospod Kavalieri!

V e č Š k e d e n j e e v.

Še nekaj podrobnosti o velikanskem požaru v stiskalnici olja. V glavnem posloplju, ki je visoko deloma tri in deloma pet nadstropij, gori še vedno. Ognjegasec se je vendar posrečilo zabraniti, da se ni požar razširil na bližnja poslopja in v ladjedelnico. Požar pa je vendarle mimo glavnega poslopja uničil tudi jedno malo poslopje na desni strani istega; to poslopje — ki je bilo določeno za postransko industrijo, za izdelovanje mila — je nedavno temu že jedenkrat popolnoma pogorelo in je bilo pred kratkim zopet sezidano. Ljudstvo je ves večerjanski dan in še danes v trumah prihajalo iz mesta, da si ogleda nenavaden prizor. Zanimivo je posebno videti, kako so železne plošče in debeli železni stebri vsi zviti in polomljeni, kakor da bi bili leseni.

Škoda ceni se nad dva milijona kron, vsa tovarna pa je bila pri več zavarovalnih družbah zavarovana za 5.400.000 kron. Ravnatelj tovarne sumi, da je bil požar iz maščevanja podtaknjec po nekem delavcu. O požaru bili so ranjeni delavci Jurij Sepič, Štrenaš, Sorč in ognjegasec Calegari, po sreči pa ni bil nobeden prav težko ranjen. Prva dva in Calegarija odvedli so v mestno bolnišnico.

Drobne vesti. Nesreče. 25-letni delavec Enrico Acquaroli, stanujoč v ulici Maicanton, se je ranil včeraj zjutraj na levi nogi. — 24-letni mehanik Josip Šega, stanujoč v ulici Belvedere št. 7, je dobil včeraj več ran na levo roko. Oba sta dobila pomoč na zdravniški postaji.

Z blazuel je včeraj neki Ivan A., bivaajoč v ulici Riborgo. Znani Treves je dal nesrečnejša odnesti v norišnico.

Pozorna ponarejeni denar! Maksimilijan Urbano je izročil včeraj na policiji en komad petih kron iz — svinca. Ni znal povedati ne, kje ga je dobil in kdo mu ga je dal!

Pozor stariši! Pod tem naslovom smo pred par dnevi poročali, da se je uboga deklica Ermegilda Kalin iz Škedenja hudo operla. Danes, na našo žalost, moramo sporočiti, da je ista deklica umrla. — Nesrečni stariši bodo morali še odgovarjati pred pravico.

Boljšje tako. Pred časom smo poročali, da je delavec Josip Marković, podal na policijo ovadbo, češ, da so mu ukradli listnaco s 60 kronami. Včeraj pa je šel na policijo in je ovadbo preklical, ker je svojo listnaco dobil zdej za — ogledalom v svoji sobi.

Poskušena samomor. Elizi C. je isti dan, ko je povila novorojenčka, umrl mož. Uboga revica ni mogla prenesti te grozne nesreče. Od dne do dne je postajala bolj žalostna, dokler ni včeraj poskusila usmrtiti se z nekim strupom. No, ta njen poskus se jej je ponesrečil, ker so jo rešili še o pravem času. Ker se sumi, da se nesrečnici nekoliko meša, so jo preveli v opazovalnico.

Dražbe promičnin. V četrtek, dne 12. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: v ulici Canale št. 7, hišna oprava; v ulici Vienna št. 6, železna blagajna; v ulici Acquedotto št. 3, fotografski stroji; v ulici Romangna št. 8, hišna oprava; v javnem vrtu (Giardino pubblico) šteunska oprema, oprema kavarne in glasovir; v ulici S. Sebastiano št. 2, pohištvo in galanterije.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18°2, ob 2. uri popoldne 22°5 C°. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 762,3. — Danes plima ob 8.42 predp. in ob 8.34

pop.; oseka ob 2.23 predpoludne in ob 2.47 popoldne.

Kakor deležnik »Narodnega doma« v Trstu je pristopil

št. 80. g. Fran Cink, posestnik v Trstu. Živel posnemalci!

Pevske vaje. Podpisani naznanja, da ima pevsko društvo »Kolo« vaje vsako sredo, petek in nedeljo. Med tednom od 8. ure zvečer naprej, ob nedeljah od 2 in pol (točno) do 4. ure pop. — Sprejemajo se nove pevke moči; gg. pevcem pa bodi priporočeno, da so vsaj ob nedeljah — točni.

O d b o r.

Veselica konsumnega društva v Lonjerju, ki se je imela vršiti prihodnje nedeljo, je odložena na dan 22. t. m. Isto društvo sporoča bratskemu društvu »Tržaški Sokol« že v naprej svojo iskreno zahvalo na tem, da je takoj in drage volje ustreglo želji Lonjerceev za sodelovanje na njihovi veselici. V bratski vzajemnosti je naša moč.

Vesti iz ostale Primorske.

× Shod socijalistov v Nabrežini. Iz Nabrežine nam poročajo: Prelepo se je začel dvigati naš narod iz tolikoletne duševne in gospodarske sužnosti. Ko so naši nasprotniki spoznali, da v odprtem boju ne opravijo več ničesar, proti nam posluževati so se začeli prevare in zvijače. Ker nimajo več nade, da bi zmagali, ako si stajimo nasproti možko, oko v oko, napadajo nas sedaj iz zasede, zavrtno, kakor občestni rokavnjači. Na Kranjskem so zagnali med naš narod klerikalno in liberalno idejo ter tako naše najbolje moči zapleli v nezmisljeni medsebojni boj! Na tržaško ozemlje pa so nam poslali stokrat hujše sovražnike našega naroda, svoje hlapec, plačane židovske agente za pretvezno socijalistično stranko. Kakor parazit so se usesli v zdravo meso našega naroda, da mu izsesajo kri, ter ga potem onemoglega vržejo v žrelo našim zakletim sovražnikom. Kakor volkovi v ovčji obleki pripežajo polagoma ti individu med naš narod, katerega skušajo s sladkimi in lažnjivimi obljubami zazibati v brezbrizen sen, da ga potem, spečega, naši narodni sovragi zagrabijo za vrat in zadavijo toliko lažje. Koliko časa bomo še mirno gledali, da bodo med našim narodom nemoženo plazile te prikazni, ki s činično brezobraznostjo rušijo naše dolgoletno trudapolno delo za povzdigo našega zatiranega naroda?! Tega moralnega vandalizma mora biti jedenkrat konec! Vsi narodni prvaki v mestu in okolici morajo se postaviti najodločnejše po robu temu novemu sovražniku našega naroda!

Preidimo k stvari. Dne 7. t. m. so imeli socijalisti zopet shod v Nabrežini. Prosluli socijalistiški agitator in psevdogovornik se je s samo njemu običajno predrznostjo zaletal v našega sivolasega prvoboritelja in dolgoletnega državnega poslance, g. Ivana Nabergerja, ter mu očital, da ni ničesar storil v državnem zboru. To je nesramna laž, ali ne, ne, to je le ignoranstvo dotičnega psevdogovornika; kaj more on, ki mu je zgodovina naših težkih borb in našega ustajenja s sto pečati zapečaten knjižica: kaj more vedeti ta ignorant, kaj je ta ali drugi poslanec storil v državnem zboru?! Saj se tistemu psevdogovorniku niti sanja ne o splošnem političnem življenju! Naj bi bil raje povedal, koliko je on se svojo toliko nesramno kolikor bedasto agitacijo proti poštenim narodnim ljudem, koristil komu, razun — samemu sebi!! Ali pa naj bi bil vsaj povedal, koliko so dosedaj socijalistični poslanci storili in dovršili v državnem zboru?! (Ali ne ve tega naš dopisnik? Mi pa vemo!) Kader-koli je bilo kako važno vprašanje na dnevnem redu, ki je bilo v zvezi z borbo Slovanov za pristoječo jim pozicijo v državi, vsikdar so socijalistični poslanci prednjačili vsem sovragom Slovanstva — z besnenjem in randaliranjem! Kar so počenjali socijalistični poslanci za dobe grofa Badenija, je tako očitno izviralo iz — zavéznitstva z nemškimi liberalci in radikali, da so ti možje definitivno zgubili pravico, govoriti o svojem — internacijonalizmu. Op. ur.) Če že tisti psevdogovornik ne pozna dosedanjega delovanja Nabergerjevega in drugih naših prvakov, pa ni ravno potrebno, da hodi to svojo nevednost razkazovat na javne shode! Ako pa to delovanje pozna, potem je to največa infamija, da kakov puhloglavec stavlja v nič pošteno delo za blagor naroda. Zahteva mari socijalna ideja hujskanje naroda proti svojim služnim možem?! Menenja, nazori so lahko različni, ali zasramovanje oseb je lahko vse, samo — so-

cijalistično ni. O vi sleparski socijalisti, profanatorji vzvišene socijalne ideje! Svojo nizkost hočete pokrivati z idealnim plaščem humanitete, a pozabili ste pokriti si tudi rožičke, ki vam na vseh krajih štrlijo izpod plašča!

× Kuga na Reki? Na Reki je umrl mornar Gjustič. Bolezen njegova je bila slična kugi. Z Reke poročajo sedaj, da reški mestni bakteriolog, dr. Lenac, trdi, da je Gjustič umrl na kugi. Občinstvo je jako vznemirjeno.

Vesti iz Kranjske.

* Požar. Dne 30. m. m. je gorelo v Spodnji Zdobrovi pri D. M. v Polju. Trem posestnikom so zgorele hiše, gospodarska, poslopja in pridelki. Škoda je 21.700 K. Zažgal je 12-letni pastir Iv. Kljun, ko se je igral s žveplenkami.

* V Kropi so imeli zopet požar. Pogorele so tri hiše.

* Tudi nemška omika! Na kolodvor ljubljanski je došel včeraj romarski vlak s 500 osebami. Na kolodvor so prišli tudi ljubljanski heilovei, ki so zasramovali mirne potnike. Tudi to je nemška omika! Sram jih bilo!

* Trebuh prerezal si je v soboto 7. septembra na Savi pri Jesenicah oženjeni tovarniški delavec Janez Vovk. Ko je žena odšla s doma, se je zaklenil v sobo, vzel britev in se smrtno nevarno ranil. Dobili so ga ležečega razgaljenega na tleh v krvi. Prepeljali so ga v bolnico v Ljubljani, kjer je umrl.

Vesti iz Štajerske.

— Celjska fakinaža, kateri je prišlo na pomoč vagon hajlovecv iz Štor, pričakovala je v Celje došle slovenske izletničke iz Šmarja ter jih sprejela s hripavim živinskim »hajl«-vpijem; tudi par vojakov tamkajšnjega domobranskega pešpolka je čutilo v sebi poklie in potrebo, da so asistirali razdivjani celjski polični svojati — o katerem dejstvu se bo še govorilo na pristojnem mestu. Naši izletniki so se odzvali tem izzivačem s krepkimi na zdar- in živio-klici. Sicer se pa to pot umazani hajlovski sodrgi ni pripetila nobena nesreča.

P o »D o m o v i n i «.

— Strašen umor. V Št. Lenartu pri Mariboru je Jernej Lipik umoril moža svoje hčere, Janeza Neutschmanna na grozovit način. Razbil mu je s sekiro glavo, in ko Neutschmann še ni izdahnil, je Lipik vzel nož in mu odrezal glavo. Potem je Lipik razkosal truplo, kose zakopal v gnoj in — ušel. V soboto se je morilec sam javil oblastvom. Tudi Lipikovo hčer so zapli, ker sumijo, da se je z očetom dogovorila o umoru.

Razne vesti.

Jeden mož — 13 žen. V državi Arizonti, so aretirali te dni izrednega Don-Juana, imenom Julij Castellan. Mož se je bavil s zemljemerstvom in — z ženitvami. Leta 1889. se je bil na meji Meksika oženil z lepo mlado deklico ter je živel zajo v srečnem zakonu celih — šest mesecev. Za nekaj časa potem je moral zaradi nekega dela odpotovati v Casa Grandes, kjer se je bil spoznal z neko lepo Španjolko, katero je tudi — poročil. Potujé tako, po raznih krajih se je srčno ženil kamor je prišel, nabiral dote in — odhajal! Tako si je bil polagoma nabral cel tucet žen. No, to mu ni bilo še zadosti. Zapustil je tudi dvanajsto, in se oženil s trinajsto: z dono Mercedes Pachés, katere oče je bil glasovit bogataš in posestnik. Ali na nekaj ni mislil mož, na to namreč, da je 13 nesrečna številka. Ta trinajsta ni bila namreč samo bogata in lepa, ampak tudi izredno — pametna, tako pametna, da je postala — sleparija in ga izročila sodišču! Preiskava je dokazala, da je Castella imel 13 živečih žen, katere vse so bile poklicane na sodišče, da pričajo proti lastnemu soprogu. Ali Castellana je doživel redko srečo, da je nekega lepega dne ugledal pred seboj 12 — propovedij. Sodišče ga je obsodilo v ječo. Bržkone razmišlja sedaj, da bi bil vendar bolje storil, da je ostal pri 12. ženi.

Kdor ima moža, naj ima še otroke. Kopic o otrok je prinesla v nedeljo popoldne v vojaško pisarno v Preradovičevi hiši na Ambroževem trgu čevljarjeva žena Marija Brajeva, češ: ker ste mi vzeli moža v vojake, pa imejte še otroke! Pustila je otroke

v pisarni in zbežala. Otroke je policija vzela v varstvo in jih potem poslala materi nazaj.

Obsojen na smrt je bil te dni v Hebu zverinski zločinec 37-letni delavec, Josip Pleier, ki je svojo 15-letno napolsestro posilil in jo potem, ko mu je očitala zločin, zadavil. Morilec je sprejel smrtno obsodbo docela hladnokrvno.

Brzobjavna poročila.

Imenovanje.

DUNAJ 11. (B.) »Wr. Ztg.« javlja: Minister za nauk in bogočastje je imenoval učiteljskega kandidata Josipa Zinjia pravim učiteljem na nautični šoli v Malem Lošinjju. **Atentat na predsednika Zjedinenih držav.**

BUFFALO 10. (B.) Car Nikolaj je poslal predsedniku Mae Kinleyu in Freedensborgu to-le brzobjavko: »Zelo me veseli, ko slišim, da se po sramotnem napadu, ki ga je roka morilec izvršila na vas, počutite bolje. Pridružujem se želji vsega ameriškega naroda, da kmalu okrevate.«

Grški kralj je brzobjavil: »Veseli me slišati, da ste srečno utekli groznemu atentatu na Vaše dragoceno življenje, ki je je prestrašil ves omikani svet ter se zanašam v Boga, da Vas ohrani v blagor in slavo Vašega naroda.«

BUFFALO 10. (B) Glasom zdravniškega sporočila, izdanega danes ob 3. uri in 20 min. popoldne se stanje predsednika Mae Kinleya, po zadnjih ugodnih sporočilih, ni nič izpremenilo.

BUFFALO 10. (B) Zjutranji ugodno glaseči se bulletin je povzročil splošno veselje in je ljudstvo v razstavi glasno vsklikalo, ko so istega nabili.

Vojna med Kolumbijo in Venezuelo.

WASHINGTON 10. (B.) Poveljnik vojne ladije »Mathias« poroča iz Colona, da se je iz Bocas del Toro povrnil tjakaj. Po njegovem menenju nista življenje in imetje Amerikancev v nikakej nevarnosti.

Volitve v ogerski parlament.

BUDIMPEŠTA 11. (B.) Uradni list priobčuje kraljevo lastnoročno pismo, ki seziva nov državni zbor na dan 24. oktobra in pozivlje upravne oblasti, naj ukrenejo potrebno za nove volitve. V istem listu objavljeni ministriški odlok določuje volitve v ogersko poslansko zbornico za čas od 2. do 11. oktobra.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoja

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurenco.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) — Moje pohištvo donese srečo. —

Zahvala.

Podpisana se najskrenejše zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jej povodom smrti nje nepozabnega očeta, gospoda

Lovreta Gombača

na kateri koli način izrazili svoje sožalje, posebej pa še onim, ki so dragega pokojnika spremili k večnemu počitku.

NA GRETI, dne 11. septembra 1901.

Rodbina Gombač.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

V najem se odda

hiša in krčma z velikim hlevom, ležeča v Lokvi ob skladovni cesti, eventualno nekoliko zemljišča. Več se poizve pri upravi »Edinostie«.

Prazne vinske posode

iz hrastovega in kostanjevega lesa, ki so bili ravnokar v rabi, prodaja po nizkih cenah tvrdka

Leopold Feiner in brat, Trst, (Skladišče v svobodni luki 26. I. nadstr.)

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Anton Baretto

sodar

TRST — Viccolo Cieco št. 4. — TRST

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi staro in novo vinsko posodo od 20 litrov višje. Izgotavlja vsake vrste posodo in v sodarsko stroko spadajoča dela. Se priporoča rojakom v smislu gesla: Svoji k svojim!

Išče se za pisarno

gospodična

vešču korespondiranju v nemškem in slovenskem (ali hrvatskem) jeziku. Ponudbe pod »Korespondentinja« na uredništvo tega lista.

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito d. vojnih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.



Velika zaloga koles

po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 150—200, vže rabljene kolesa po K 80, 90, 100.

Pneumatiki, dobre vrste K 9.—. Cevi K 5.—. Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

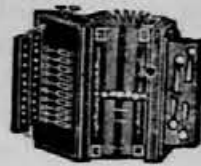


K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravniji šivalni stroj na roko »The Jewel« siva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Cela sestava je od železa in jekla, fino poliran, s premenjavo na zobno kolo, šivan-kami, posodico, ključem in potegovalcem vijakov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno šev 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon, dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavalec, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirjat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.



Najnovejše, velika novost! Fotografski popolen stroj Kr. 3.80 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletnega stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljico Kr. 3.80. Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi Kr 6.—. Za zunanje naročbe se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.



Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Zaloga strojev in tehničnih priprav.

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjetij vseh vrst.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava »OTTO.«

Motori na veter in vodno moč.

Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.

Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle.

Pripadki. Kovine. Razne pipice. Predmeti od gome. Stiskalnice za grozde in oljkn, čistilnice, rešetalnice, pine za delatr surovo maslo kakor

tudi vsi drugi poljedelski stroji. Železe traverse in kolesa. Cement »Port-

land« in »Romano. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja in mornarstvo.

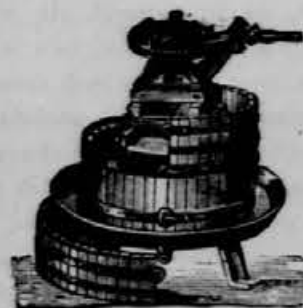
Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in na drobno in zaloga poljedeljskih strojev

Ljubljana

Dunajska cesta št. 16.



priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih poljedeljskih strojev, v prvi vrsti mline in preše za sadje in grozde najboljšega izdelka; potem gepeljne, slamoreznice, mlaticnice, trijerje, čistilnice, pluge (Sistem Sack) in spleh vse stroje za poljedelstvo po najnižjih tovarniških cenah in pod jamstvom za vsak kos.

Nad 200 različnih strojev v zalogi. Točna postrežba.

Ilustrovani slovenski ceniki brezplačno.

Remeljni v velikem izboru, bukove debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderin št. 10.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter. Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12 nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Pozor stariši!

Snažno zakrpani čevlji prihranijo nove, kar popravlja prav točno in po nizki ceni vratar hiše št. 3, na trgu S. Giovanni, tik lekarna Leitenburg.

Operatèr kurjih očes,

(Kalistv van specializist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6, pop ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na de. elo in drobno franko na dom po najugodnejših konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež hruh in velik izbor sladčice. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KAŠTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljenja pod stalno kontrole zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregestega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nege da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestje dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo svoje potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kaštelov pri Splitu	34
Fino vino iz Visa	34
Vino Opollo	38
Belo vino iz Visa	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Od brata Hrvata!

Čč. gg. Žnideršič & Valenčič
prva kranjska tovarna testenin

v Ilir. Bistrici.

Moja patriotska dužnost nalaže mi, da Vam izkazim podpuno priznanje vrhu priposlatih mi makarona.

Isti su izvrstne kvalitete te nadnašaju u tome pogledu sve, koje sam dosele od raznih tvrdkah imao.

Osobito priporočam trgovcem Hrvatima »makarone« gospode Žnideršič & Valenčič u Ilirskoj Bistrici, Kranjska, jer ista gospoda vjerni svom materinjom slavenskom jeziku imadu napise na kartonima lih »Slavenski«, te stoga nije nam sada nužda uzimati kot stranaca, koji nam šalju »makarone« sa napisom madjarskim, talijanskim i. t. d.

Ovu moju izjavu možete, ako želite, v javnost dati.

Vladimir Gorsetič

trgovac
Požega, Hrvatska.

Redka prilika!

300 komadov za samih Mk. 3.

Ena krasna dobro idoča ura s 3 letnim jamstvom in lepo verižico; 1 krasna garnit, gumbov za srajce ovratnik in manšete iz double zlata; 1 fina škatljica za cigare; 1 eleg. brušuro žepno ogledalo s finim glavnikom; 1 beležnica v angležkem platnu; 1 eleg. brušua igla za dame iz prima double zlata; 2 gumba od simili briljantov; 1 krasno pozlačen prstan z imitovanimi biseri za dame, ali gospode; 1 najboljša novčarka z usnja; 1 krasna špila za kravato se simili briljanti; 1 dobrodišeče milo; 20 angl. predmetov za dopisovanje in še 200 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni. Teh 300 predmetov za samih Mk. 3 z uro vred, ki sama toliko velja, razpošilja samo nekaj časa po povzetju.

Skladišče Opava (Šlesko).

Poštno predalo št. 15

Pri odjemu z zavrtkov dojam lep nož z 2 resili brezplačno.

Kar ne ugaja, denar nazaj.